

Grote aantallen dochters genomicsstieren geen meerwaarde

Betrouwbaarheid veinzen

Onder het mom van 'ze zijn bijna even betrouwbaar als dochtergeteste stieren', winnen genomicsstieren terrein. Toch is de constatering niet juist. Zeker niet daar waar het stieren met derdekalfsdochters betreft. En juist die stieren zijn interessant voor de commerciële melkveehouder.

Een stier kun je wel te vroeg gebruiken, maar nooit te laat. Dat is het motto van Martie en Linie Hoogeveen, voormalig topmelkers uit Vledderveen, ze spraken het al eens uit in dit blad. Een waarheid als een koe. Je gebruikt een stier te vroeg als hij achteraf niet brengt wat je ervan had verwacht.

Koepon Shockblast

Elders in deze uitgave constateert AI Total met tevredenheid dat de markt steeds meer vertrouwen krijgt in genomics. Siglinda de Vries merkt op dat de genomics-toppers later ook weer in de top staan bij de dochtergeteste stieren. Ten dele is dat waar. CRV's Delta Atlantic was een genomics-topper en voert nu de ranglijst aan op basis van Nederlandse dochters. Toch was Atlantic als genomicsstier een melkstier met meer dan 1.000 kilo melk en is hij nu vooral een eiwitstier. Veehouders die de stier vanwege de kilo's melk gebruikten, zouden inmiddels teleurgesteld in hem kunnen zijn. De Vries haalt haar gelijk ook met het succes van Vendairy Wonder, die tot een alleszins verdienstelijke TIP van 200 punten komt. Onder het kleine koppeltje genomicsstieren waarmee AI Total enkele jaren geleden is gestart, bevindt zich echter ook Koepon Shockblast. De Shottle-zoon is als jonge stier flink gebruikt en heeft inmiddels meer dan 400 dochters. Een topper blijkt hij echter bepaald niet. Hij haalt tegenwoordig weliswaar nog een NVI van 65 punten, maar scoort op basis van de TIP-index 25 punten negatief.

Koepon Shockblast begon enkele jaren geleden als veelbelovende jonge stier. Met een TIP van -25 punten maakt hij die belofte echter niet waar.

De vaarzen van Shockblast doen het nog redelijk, maar verbeteren zich bij het ouder worden niet, integendeel. De productie-index van Shockblast daalt van 611 kilo melk met -0,42 procent vet en -0,16 procent eiwit in de eerste lactatie (Inet: 6) naar -1 kilo melk met -0,47 procent vet en -0,22 procent eiwit in de derde lactatie (Inet: -195), resulterend in een fokwaarde laatrijpheid van 90. Daarnaast daalt de fokwaarde celgetal van 105 in de eerste lactatie naar 100 in de derde lactatie. Signalen die er op wijzen dat het met de duurzaamheid niet goed is gesteld. De stier blijkt dan ook een levensduur van nog slechts 20 dagen te scoren, terwijl vader Shottle met 611 dagen te boek staat als een echte levensduurstier.

Een dochtergeteste stier biedt volgens De Vries niet heel veel meer informatie dan een genomicsstier. Dat klopt in zekere zin, daar waar het de eerste index op basis van dochters betreft. Bekend is hoeveel de verse vaarzen produceren, met welke gehalten en met wat voor celgetal. En er is exterieurinformatie. Maar of ze probleemloos oud zullen worden, is op dat moment inderdaad nog niet bekend. Een betere indicatie krijg je als er voldoende derdekalfsdochters zijn. Dan wordt er een trend in productie en celgetal zichtbaar van de eerste naar de derde lactatie, een trend die je kunt doortrekken naar de latere lactaties. En er is dan redelijk betrouwbare informatie over vruchtbaarheid en levensduur.

De Vries noemt het met vele honderden tegelijk aan de melk komen van dochters van

genomicsstieren een voordeel vanwege de hogere betrouwbaarheid. Maar eigenlijk is het juist een nadeel. Je veinst namelijk betrouwbaarheid. Honderd dochters op honderd verschillende bedrijven zijn voldoende voor betrouwbare informatie over productie en exterieur. Bij duizend jonge dochters gaat de betrouwbaarheid weliswaar nog verder omhoog, maar gaat de betrouwbaarheid van de fokwaarde levensduur ook omhoog. En dat is niet juist, want het betreft duizend vaarzen. En daarvan is immers niet bekend of ze probleemloos oud worden.

Genetische achteruitgang

Een laatste opmerking die nuancering behoeft, is dat de top bij de genomicsstieren hoger ligt dan bij dochtergeteste stieren. Dat is namelijk zuiver theoretisch. De theorie achter de opmerking is dat genomicsstieren drie jaar verder zijn in de fokkerij. Maar drie jaar verder betekent niet per se drie jaar beter. Fokkerij is namelijk niet alleen maar vooruitgang, maar ook wel eens achteruitgang. Het risico op genetische achteruitgang wordt groter, wanneer niet meer wordt gewacht of een stier in de stamboom daadwerkelijk bijdraagt aan de fokkerij. Dus wanneer genomicsstieren worden ingezet als stiervader (Shockblast is gelukkig nooit stiervader geworden). Snelheid in de fokkerij is alleen interessant voor KI's die elkaar de loef willen afsteken. De 'gewone boer' doet er verstandig aan te wachten tot een stier derdekalfsdochters heeft. ■

Copyright foto

NVI: $0,35 \times \text{nieuwe Inet} + 0,09 \times \text{levensduur} + 5,2 \times (\text{uiergezondheid} - 100) + 5,2 \times (\text{vruchtbaarheid} - 100) + 5,2 \times (\text{uier} - 100) + 6 \times (\text{benen} - 100) + 2 \times (\text{geboorte-index} - 100)$

Nieuwe Inet: $-0,03 \times \text{kilo melk} + 2,2 \times \text{kilo vet} + 5,0 \times \text{kilo eiwit}$

Oude Inet: $-0,06 \times \text{kilo melk} + 0,7 \times \text{kilo vet} + 4,2 \times \text{kilo eiwit}$

TIP: $1 \times \text{oude Inet} + 1,5 \times (\text{laatrijpheid} - 100) + \text{bt} \times 0,12 \times \text{levensduur} + 5 \times (\text{celgetal}^* - 100) + \text{bt} \times 7 \times (\text{vruchtbaarheid} - 100) + 3 \times (\text{uier} - 100) + 5 \times (\text{benen} - 100) - 5 \times (\text{melksnelheid} < 98, \text{ dan } 98 - \text{melksnelheid})$

Celgetal*: celgetal in derde lactatie indien beschikbaar

Stierenlijst

Op www.melkvee.nl in het dossier Melkvee Magazine is een uitgebreide lijst van meer dan 400 actuele stieren van nog meer verschillende rassen te vinden, die allemaal zijn omgerekend naar zwartbontbasis en zijn gerangschikt op basis van TIP.

